

Vilka effekter har lönebidrag och skyddat arbete?

Nikolay Angelov

IFAU

2015-10-16

- ▶ Hur vet vi vem som har funktionsnedsättningar?
- ▶ Vilka är effekterna av AF:s riktade program?
- ▶ Bygger på IFAU rapport 2014:24 som jag och Marcus Eliason har skrivit.
- ▶ Marcus och jag har skrivit ytterligare två rapporter om arbetsökande med funktionsnedsättningar (2014:22 och 2014:23), kommer inte att prata om dessa idag.

Finns vissa svårigheter med arbetsmarknadsforskning med fokus på den här gruppen

- ▶ Direkta mått på funktionsnedsättning saknas annat än för gruppen arbetslösa som har fått en funktionshinderskod av AF.
- ▶ Vi bör vara medvetna att AF:s koder kan vara förknippade med problem.

Incitament att ge och få funktionshinderskod

AF:s handläggare har viss handlingsfrihet när det gäller kodningen - *funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga* flytande begrepp

AF och individen har olika typer av incitament:

- ▶ Individen får tillgång till särskilda insatser (subventionerad anställning, skyddat arbete)
- ▶ ...å andra sidan kan en kodning uppfattas som stigmatiserande
- ▶ AF:s handläggare kan ha incitament att klassa "för många" eller personer som har obetydande nedsättning, för att uppfylla vissa mål (t.ex. AF:s regleringsbrev 2003–2007).

Lönebidrag, OSA och Samhall

En utvärdering av riktade insatser

- ▶ **Studiepopulation:** Hade en funktionshinderskod år 2004
- ▶ **Deltagare:** Personer i studiepopulationen som hade påbörjat en riktad insats år 2004 (lönebidrag, OSA eller aidentifieringskod Samhall-anställning)
- ▶ **Kontrollgrupp:** Personer i studiepopulationen som *inte* hade påbörjat en insats år 2004 (men möjligen senare)
- ▶ **Studieperiod:** Vi mäter effekten 0,1,...,5 år från programstart

Utfallsmått

- ▶ Förvärvsinkomst
- ▶ sysselsättning 1/0
- ▶ osubventionerad sysselsättning 1/0
- ▶ disponibel inkomst
- ▶ sjukersättning i kronor
- ▶ sjukersättning 1/0

Osubventionerad sysselsättning = 1 om i) personen är anställd i november under ett specifikt år och ii) personen inte har deltagit i arbetsmarknadsprogram med anställningsstöd (inklusive de riktade åtgärderna) under samma år.

- ▶ Antal observationer: 292 444 individer totalt; 9 118 deltagare (lönebidrag: 7 916 personer; OSA: 748; Samhall: 509)
- ▶ Vi skattar effekten av deltagande för deltagarna (ATT, average treatment effect on the treated)
- ▶ Går inte in på metod här men återkommer till hur man ska tolka skattningarna.

Lönebidrag

- ▶ Syfte: öka den arbetssökandes möjligheter att få ett arbete
- ▶ Ersättningen är tänkt som en kompensation för arbetets och arbetsplatsens anpassning
- ▶ Arbetsgivaren kan vara antingen privat eller offentlig
- ▶ Målgrupp: personer med funktionshinderskod
- ▶ Lönebidragets storlek bestäms utifrån arbetssökandens lön och arbetsförmåga
- ▶ En arbetsgivare kan få lönebidrag för en specifik person under som mest fyra år
- ▶ Kollektivavtal och LAS

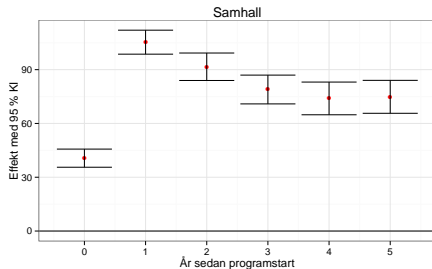
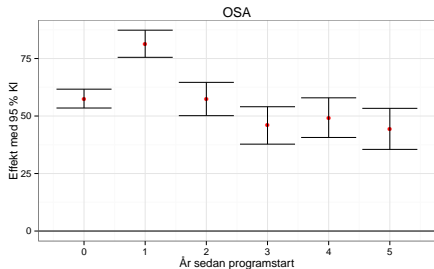
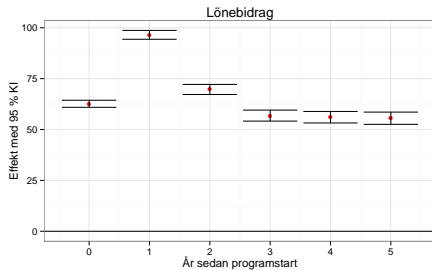
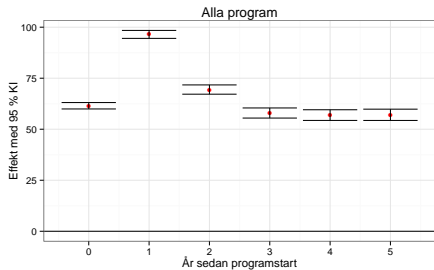
- ▶ Endast tillgängligt hos offentliga arbetsgivare och själva arbetet får inte vara inom en konkurrensutsatt verksamhet
- ▶ Målgrupp 1: arbetslösa med socialmedicinskt funktionshinder,
- ▶ Målgrupp 2: arbetslösa som omfattas av LSS (lagen om stöd och service).
- ▶ OSA kan pågå ett år som mest
- ▶ Ingen LAS

- ▶ Statligt ägt företag med ett uppdrag att erbjuda anställning till personer med funktionshinder
- ▶ Ungefär hälften av omsättningen kommer från sålda varor och tjänster och resten från staten
- ▶ Målgrupp: personer med funktionshinderskod
- ▶ innebär lön och anställningsförmåner enligt kollektivavtalet i den aktuella branschen
- ▶ ingen bortre gräns men syftet är att personen ska kunna få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden

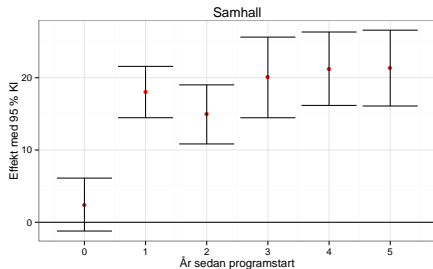
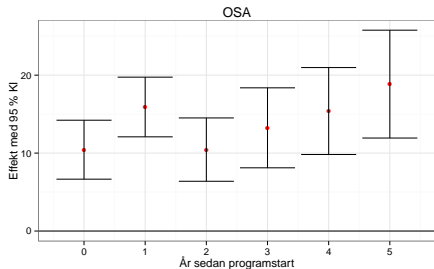
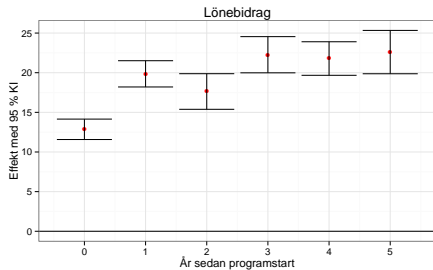
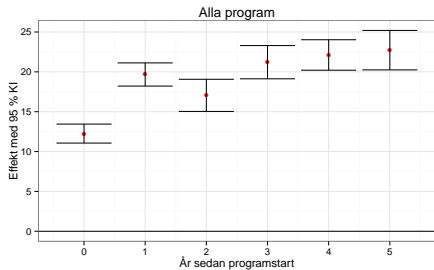
Vad menas med effekt?

- ▶ En skattad effekt (t.ex. X tkr) av programdeltagande på inkomsten innebär att deltagarna i genomsnitt har fått X tkr högre inkomst tack vare programdeltagandet
- ▶ Vid kategoriska variabler (t.ex. sysselsättning): Skattad effekt Z innebär att sannolikheten att vara sysselsatt har ökat med Z procentenheter.
- ▶ 95 % konfidensintervall: Hur säkra är vi på effektskattningen?

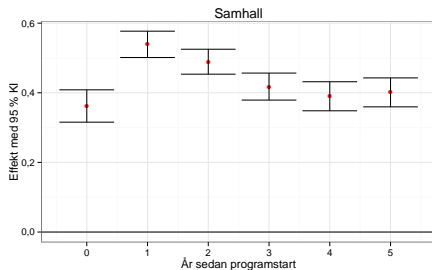
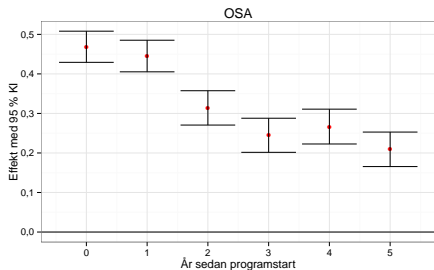
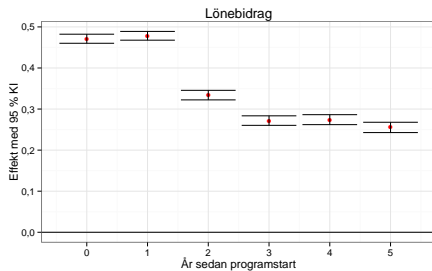
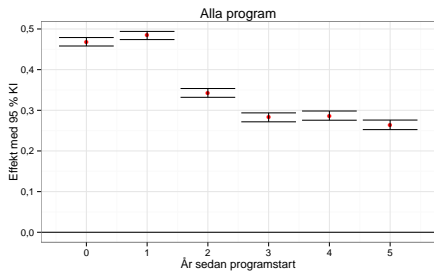
Förvärvsinkomst

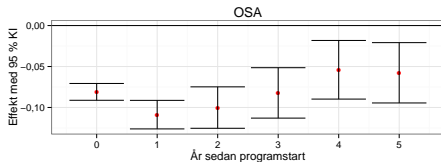
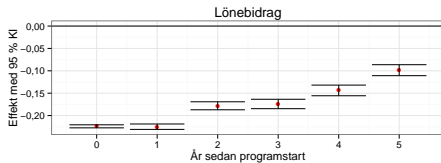
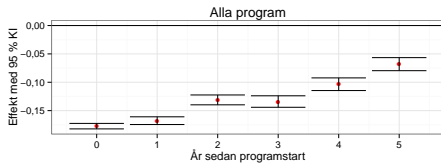
Disponibel inkomst

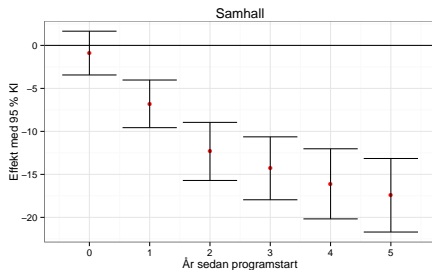
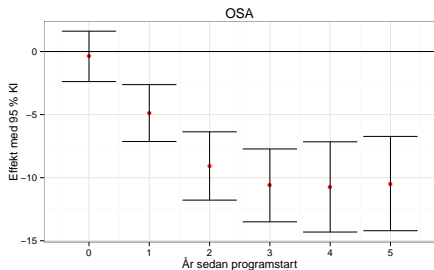
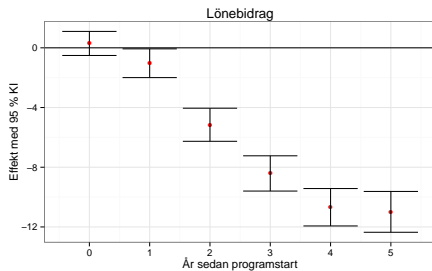
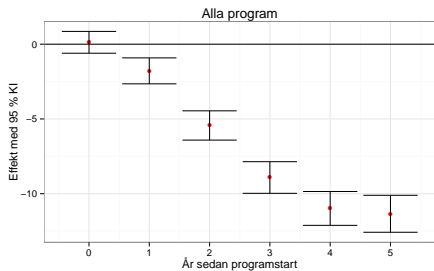
Sysselsättning 1/0

Osubventionerad sysselsättning 1/0

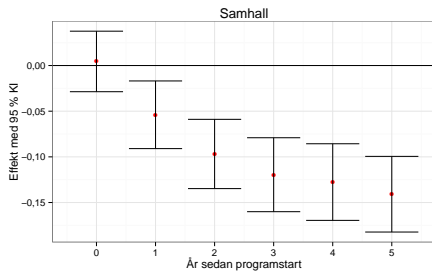
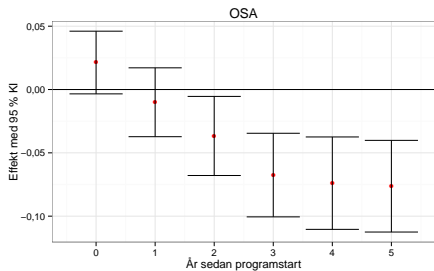
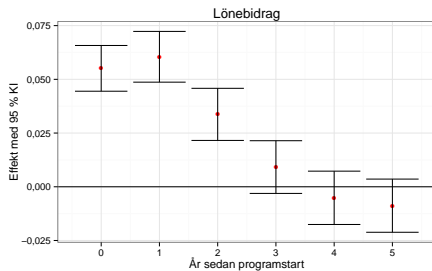
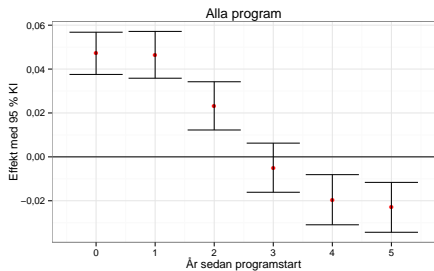

Sjuk- och aktivitetsersättning ("förtidspension") i kronor

Sjuk- och aktivitetsersättning 1/0

Slutsatser

- ▶ Åtgärderna ger funktionsnedsatta högre sysselsättning och inkomst och minskar utbetalningen av sjuk- och aktivitetsersättning
- ▶ Effekterna drivs helt och hållet av att åtgärderna i sig innebär anställning: effekten på osubventionerad anställning är negativ (-10 %-enheter för lönebidrag och -6 %-enheter för OSA fem år efter programstart)
- ▶ Eftersom andelarna med osubventionerad anställning bland deltagarna är 31 respektive 20 % är effekterna att betrakta som stora.
- ▶ Med andra ord: Vissa deltagare skulle troligen ha haft ett arbete även utan bidrag, men blir av olika skäl inlåsta i åtgärderna.
- ▶ Riktas åtgärderna till delvis fel grupp?

Förvärvsinkomst (fem år före)

